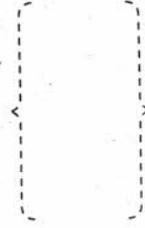
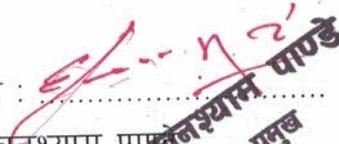

तुलसीपुर उपमहानगरपालिका दाङको

कर तथा गैरकर राजश्व सम्बन्धि ऐन, २०७७

दस्तखत :

नाम : घनश्याम पाण्डे प्रमुख

पद : नगर प्रमुख

प्रमाणिकरण मिति : २०७७/०३/१०

पाना संख्या : ११ (एघार)

तुलसीपुर उपमहानगरपालिकाको कर तथा गैरकर राजश्व लगाउने र उठाउने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक

प्रस्तावना :- तुलसीपुर उपमहानगरपालिकाको समग्र विकासका लागि आवश्यक स्रोतको रुपमा रहेको कर तथा राजश्व लगाउने तथा उठाउने सम्बन्धमा कानूनी व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले, तुलसीपुर उपमहानगरपालिकाको नगर सभाले यो ऐन बनाएको छ।

परिच्छेद-१

(प्रारम्भिक)

१) संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:-

(१) यस ऐनको नाम “तुलसीपुर उपमहानगरपालिकाको कर तथा गैरकर राजश्व सम्बन्धि ऐन, २०७७” रहेको छ।

(२) यस ऐन बमोजिमको कर वा राजश्व बुझाउनु पर्ने दायित्व भएको व्यक्ति जहाँ सुकै रहे बसेको भए पनि निजको हकमा समेत लागु हुनेछ।

(३) यो ऐन २०७७ साल श्रावण १ गतेदेखि तुलसीपुर उपनगरपालिका क्षेत्रमा लागु हुनेछ।

२) परिभाषा:- विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा:-

क) “आर्थिक ऐन” भन्नाले सालबसाली तुलसीपुर उपमहानगरपालिकाको आर्थिक ऐन सम्भन्नु पर्छ।

ख) “उप-प्रमुख” भन्नाले तुलसीपुर उपमहानगरपालिकाको उपप्रमुखलाई सम्भन्नु पर्छ।

ग) “कम्पनी” भन्नाले प्रचलित संघीय कानून बमोजिम स्थापना भएको कम्पनी सम्भन्नु पर्छ र सो शब्दले प्रचलित नेपाल कानून बमोजिम स्थापित संगठित संस्थालाई समेत जनाउँछ।

घ) “कर” भन्नाले आर्थिक ऐन बमोजिमको कर सम्भन्नु पर्छ।

ङ) “कर अधिकृत” भन्नाले दफा ५ बमोजिम तुलसीपुर उपमहानगरपालिकाले नियुक्ति गरेको कर अधिकृत सम्भन्नु पर्छ र सो शब्दले कर अधिकृतको रुपमा काम गर्न जिम्मेवारी सुम्पेको वा कर अधिकृतको प्रत्यायोजित अधिकार प्रयोग गर्ने उपमहानगरपालिकाको अधिकृत स्तरको कर्मचारीलाई समेत जनाउँछ।

च) “कार्यालय” भन्नाले उपमहानगरपालिका कर तथा राजश्व सम्बन्धी काम, कारवाही र निर्णय गर्ने महाशाखा, शाखा, वडा कार्यालय वा सो प्रयोजनको लागि तोकिएको कार्यालयको रुपमा रहेको तुलसीपुर उपमहानगरपालिका अन्तर्गतको संगठन संरचना सम्भन्नु पर्छ।

छ) “करदाता” भन्नाले कर तिर्नु पर्ने कर्तव्य भएको व्यक्ति सम्भन्नु पर्छ र सो शब्दले कर अधिकृतले कुनै करको विवरण बुझाउन सूचना दिएको वा अरु कुनै कारवाही प्रक्रिया शुरु गरेको व्यक्तिलाई समेत जनाउँछ।

ज) “कर निर्धारण” भन्नाले कर अधिकृतले गरेको कर निर्धारण सम्भन्नु पर्छ र सो शब्दले पुनः कर निर्धारण र संशोधित कर निर्धारणलाई समेत जनाउँछ।

झ) “राजश्व” भन्नाले कर बाहेकका राजश्व, सेवा शुल्क सम्भन्नु पर्छ।

ञ) “परिवार” भन्नाले करदाताको पति, पत्नी, बुवा, आमा र अंश छुट्टिए वा नछुट्टिएका नाबालिग सन्तान सम्भन्नु पर्छ।

ट) “प्रमुख” भन्नाले उपमहानगरपालिकाको नगर प्रमुख सम्भन्नु पर्छ।

ठ) “प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत” भन्नाले उ.म.न.पाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सम्भन्नु पर्छ।

- ड) "उपमहानगरपालिका" भन्नाले तुलसीपुर उपमहानगरपालिकालाई जनाउने छ ।
ढ) "व्यक्ति" भन्नाले कर तिर्नुपर्ने दायित्व भएको जुनसुकै व्यक्ति सम्झनु पर्छ ।
ण) "संविधान" भन्नाले नेपालको संविधान सम्झनु पर्छ ।

परिच्छेद-२

(राजश्व निर्धारणका आधार र कर प्रशासन)

३) कर तथा राजश्व निर्धारणका आधार:-

(१) कर राजश्व देहायका आधारमा निर्धारण गरिनेछ :-

क) कर तिर्न सक्ने क्षमता,

ख) कर प्रणाली समानता र न्यायमा आधारित हुने अवस्था,

ग) कर प्रशासन सरल, पारदर्शी र मितव्ययी हुने अवस्था,

घ) नागरिकको सुविधा,

ड) स्वेच्छिक रूपमा कर तिर्न प्रेरित हुने वातावरणको सिर्जना,

च) करको आधार, करको दर र कर तिर्ने अवधिको सुनिश्चितता ।

(२) राजश्व उपलब्ध गराइने सेवा, सहूलियत र सुविधाको लागत, सञ्चालन र सम्भार खर्चलाई आधार मानी निर्धारण गरिनेछ

४) कर प्रशासन:-

(१) यस ऐन बमोजिमको कर तथा राजश्वको प्रशासन उपमहानगरपालिकाको राजश्व प्रशासन शाखाले गर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको कर प्रशासन व्यवसायिक, दुरुस्त र प्रभावकारी बनाउन उपमहानगरपालिका क्षेत्र भित्र आवश्यकता अनुसार कार्यालय रहन सक्नेछन् ।

५) कर्मचारी सम्बन्धी व्यवस्था:-

(१) उपमहानगरपालिकाबाट स्वीकृत दरवन्दी अनुसारका विभिन्न तहका कर्मचारी कार्यालयमा रहन सक्नेछन् ।

(२) तुलसीपुर उपमहानगरपालिकाले कर तथा राजश्व महाशाखा वा शाखा वा सोही प्रयोजनको अन्य संगठन संरचनामा प्रचलित कानून बमोजिम स्वीकृत दरवन्दीका आधारमा एक वा सो भन्दा बढी तहका कर अधिकृतहरु, कर सहायक तथा सहयोगीहरुलाई काममा लगाउन सक्नेछ ।

६) कर अधिकृतको काम, कर्तव्य र अधिकार:- यस ऐनमा अन्यत्र उल्लेख भएका काम, कर्तव्य र अधिकारका अतिरिक्त कर अधिकृतको अन्य काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :-

क) करदाता दर्ता गर्ने,

ख) करदाताबाट विवरण प्राप्त गर्ने,

ग) कर परीक्षण तथा अनुसन्धान गर्ने,

घ) कर संकलन गर्ने,

ड) कर तथा राजश्व चुहावट रोक्न आवश्यक कार्य गर्ने,

च) करदाता मैत्री वातावरण बनाउन उपयुक्त र आवश्यक कार्य गर्ने,

छ) कर सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि गर्न कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने,

ज) राजश्वको प्रक्षेपण गर्न आवश्यक सूचना उपलब्ध गराउने,

झ) करदाताका खातापाता र हरहिसाव दुरुस्त राख्न लगाउने,

ञ) कर सम्बन्धी अभिलेख दुरुस्त राख्ने,

ट) कर सम्बन्धी कार्यहरुमा उत्तरदायि, जवादेही भई कार्य गर्ने,

ठ) कर सम्बन्धी तोकिए बमोजिम अन्य काम गर्ने ।

७) अधिकार प्रत्यायोजन:-

धनश्याम पाण्डे
प्रमुख

- (१) प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतले संविधान, प्रचलित कानून र यस ऐन बमोजिम आफूमा रहेको कर तथा राजश्व उठाउने अधिकार कार्यालयका अन्य अधिकृतस्तरका कर्मचारीलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ।
- (२) कर अधिकृतले आफूलाई प्राप्त अधिकार आवश्यकता अनुसार आफ्नो सामान्य रेखदेख र नियन्त्रणमा रहने गरी आफू मातहतका अधिकृतलाई आफूलाई प्राप्त अधिकार प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ।

८) प्रत्यायोजित अधिकार र जिम्मेवारी:-

- (१) दफा (७) बमोजिम प्रत्यायोजन गरिएको अधिकारको जिम्मेवारी अधिकार प्रत्यायोजन गर्ने अधिकारीमा रहनेछ।
- (२) दफा (७) बमोजिम प्रत्यायोजित अधिकार प्रयोग गर्नेले सो अधिकारको प्रयोग गर्दा अधिकार प्रत्यायोजन गर्ने प्रति उत्तरदायी रही प्रयोग गर्नु पर्नेछ।

परिच्छेद-३

(कर तथा राजश्व)

- ९) सम्पत्ति कर : तुलसीपुर उपमहानगरपालिका क्षेत्र भित्र सम्पत्ति स्वामित्व तथा प्रयोग अनुसार आर्थिक ऐनले तोके बमोजिम सम्पत्ति कर लगाइने र असुल उपर गरिनेछ।
- १०) भूमि कर (मालपोत) : तुलसीपुर उपमहानगरपालिका क्षेत्र भित्र भूमिको स्वामित्व तथा प्रयोग अनुसार आर्थिक ऐनले तोके बमोजिम भूमि कर (मालपोत) लगाइने र असुल उपर गरिनेछ।
- ११) घर जग्गा बहाल कर : तुलसीपुर उपमहानगरपालिका क्षेत्र भित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले भवन, घर, पसल, ग्यारेज, गोदाम, टहरा, छप्पर, जग्गा वा पोखरी पूरै आंशिक तवरले बहालमा दिएकोमा आर्थिक ऐनले तोके बमोजिम घर जग्गा बहाल कर लगाइने र असुल गरिनेछ।
- १२) व्यवसाय कर : तुलसीपुर उपमहानगरपालिका क्षेत्र भित्र व्यापार, व्यवसाय वा सेवामा पूंजीगत लगानी र आर्थिक कारोवारका आधारमा आर्थिक ऐनले तोके बमोजिम व्यवसाय कर लगाइने र असुल उपर गरिनेछ।
- १३) जडिबुटी, कवाडी र जीवजन्तु कर : तुलसीपुर उपमहानगरपालिका क्षेत्र भित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले ऊन, खोटो, जडिबुटी, वनकस, कवाडी माल र प्रचलित कानूनले निषेध गरिएको जीवजन्तु वाहेकका अन्य मृत वा मारिएका जीवजन्तुको हाड, सिड, प्वाँख, छाला जस्ता बस्तुको व्यवसायिक कारोवार गरेवापत आर्थिक ऐनले तोके बमोजिमको कर लगाइने र असुल उपर गरिनेछ।
- १४) सवारी साधन कर : तुलसीपुर उपमहानगरपालिका क्षेत्र भित्र दर्ता भएका सवारी साधनमा प्रदेश कानूनमा व्यवस्था भएको तथा आर्थिक ऐन बमोजिम सवारी साधन कर लगाइने र असुल उपर गरिनेछ।
- १५) विज्ञापन कर: तुलसीपुर उपमहानगरपालिका क्षेत्रभित्र हुने विज्ञापन, प्रचार प्रसार आदिका लागि राख्न दिने होडिङ्ग बोर्ड, नियोन, डिजिटल डिस्प्ले, भित्तेलेखन, साईनबोर्ड, ग्लोबोर्ड, स्टल आदिमा बमोजिम प्रदेश कानूनमा व्यवस्था भए बमोजिम आर्थिक ऐन अनुसार विज्ञापन कर लगाइने र असुल उपर गरिनेछ।
- १६) मनोरन्जन कर : तुलसीपुर उपमहानगरपालिका क्षेत्रभित्र हुने मनोरन्जन व्यवसाय सेवामा प्रदेश कानूनमा अन्यथा व्यवस्था र आर्थिक ऐनको दर बमोजिम कर लगाइने र असुल उपर गरिनेछ।
- १७) बहाल बितौरी शुल्क : तुलसीपुर उपमहानगरपालिका क्षेत्रभित्र आफुले निर्माण, रेखदेख वा संचालन गरेका भवन, जग्गा वा अन्य सम्पत्ति, सार्वजनिक स्थल, ऐलानी जग्गामा अस्थाई टहरा, छाप्रा, पसल, आवास तथा हाटबजार, मेलामा थापेका पसलहरु आर्थिक ऐनको दर मा उल्लेख भए अनुसार बहाल बितौरी शुल्क लगाइने र असुल उपर गरिनेछ।
- १८) पार्किङ शुल्क : तुलसीपुर उपमहानगरपालिका क्षेत्र भित्र कुनै सवारी साधनलाई पार्किङ सुविधा उपलब्ध गराए वापत आर्थिक ऐनको दर बमोजिम पार्किङ शुल्क लगाइने र असुल उपर गरिनेछ।

- १९) प्राकृतिक स्रोत शुल्क : तुलसीपुर उपमहानगरपालिका क्षेत्र भित्र ढुङ्गा, गिटि, बालुवा, माटो र दहत्तर बहत्तरको संकलन तथा विक्रि प्रदेश कानुनले तोके अनुसार बमोजिम शुल्क लिई असुल उपर गरिनेछ ।
- २०) ट्रेकिङ्ग, कायोकिड, क्यानोइङ्ग, बन्जी जम्पिङ्ग, जिपफ्लायर र र्याफ्टीङ्ग शुल्क : तुलसीपुर उपमहानगरपालिका नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्र ट्रेकिङ्ग, कायोकिड, क्यानोइङ्ग, बन्जी जम्पिङ्ग, जिपफ्लायर र र्याफ्टीङ्गसेवा वा व्यवसाय संचालन गरे वापत आर्थिक ऐनको दर मा व्यवस्था भए अनुसार शुल्क लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।
- २१) सेवा शुल्क, दस्तुर : तुलसीपुर उपमहानगरपालिका नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्र निर्माण, संचालन, व्यवस्थापन गरेका तथा अनुसूचिमा उल्लिखित स्थानीय पूर्वाधार र उपलब्ध गराइएको सेवामा सेवाग्राहीबाट आर्थिक ऐनको दरमा व्यवस्था भए अनुसार शुल्क लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।
- २२) पर्यटन शुल्क : तुलसीपुर उपमहानगरपालिका नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्र पर्यटकीय स्थलको रुपमा विकास गरेका क्षेत्रहरुमा आर्थिक ऐनको दरमा व्यवस्था भए अनुसार शुल्क लगाइने र असुल उपर गरिनेछ । तर प्रदेश कानुनमा अन्यथा व्यवस्था भएको अवस्थामा सोहि बमोजिम हुनेछ ।
- २३) लगानी बाट प्रतिफल : तुलसीपुर उपमहानगरपालिकाले विभिन्न क्षेत्रमा लगानी गरेको ऋण तथा शेयरबाट प्राप्त हुने रकम, साविक नगरपालिका साभेदारी विकास कोष र गाउँ विकास कोषमा रहेका रकमहरु लगानीमा लाभांश प्राप्ती र उल्लेखित आर्थिक ऐनको दरमा लगानीको व्याज आवश्यक नियम कानुन निर्माण गरि असुल उपर गरिनेछ ।
- २४) बसपार्क पूर्वाधार शुल्क : तुलसीपुर उपमहानगरपालिका वडा नं. ५ मा निर्माण भएको बसपार्क भित्रका विभिन्न क्षेत्रहरुमा आर्थिक ऐनको दर बमोजिम शुल्क लगाई असुल उपर गरिनेछ ।
- २५) कर छुट तथा अन्य व्यवस्था:
- (१) यस ऐन बमोजिम कर तिर्ने दायित्व भएका व्यक्ति वा संस्थाहरुलाई कुनै पनि किसिमको कर छुट दिईने छैन ।
- (२) उपदफा (१) मा जे सुकै लेखिएको भएता पनि नगरसभाले आवश्यक ठानेमा कुनै विशेष क्षेत्र, कुनै विशेष तथा महत्वाकांक्षी कार्यक्रममा आर्थिक ऐन बमोजिमको कर छुट, अनुदान तथा सुविधा को व्यवस्था गर्न सक्नेछ साथै सो बाहेक अन्य कुनै क्षेत्रमा नगर कार्यपालिकाको निर्णय अनुसार कर छुट, अनुदान तथा सुविधा दिन सक्नेछ र सो निर्णयलाई नगरसभाबाट अनुमोदन गर्नु पर्नेछ ।

परिच्छेद-४
(करदाता दर्ता)

२६) करदाताको पहिचान तथा दर्ता:-

- (१) कसैले व्यवसाय/उद्योग सञ्चालन गर्न चाहेमा व्यवसाय/उद्योग गर्नु पूर्व दर्ता गरेर मात्र व्यवसाय सञ्चालन गर्नु पर्नेछ ।
- (२) कार्यालयले यस ऐन बमोजिम कर तिर्नु पर्ने व्यक्ति वा करदाताको पहिचान गर्नुपर्नेछ ।
- (३) उपदफा (२) बमोजिम करदाताको पहिचान गर्दा व्यक्ति वा करदाताको नाममा रहेको सम्पत्ति, निजले गरेका कारोवार र कार्यालयलाई कुनै स्रोतबाट प्राप्त सूचना र सो कार्यालयले छानबिन गर्दा देखिएका कुराहरुको आधारमा करदाताको पहिचान गरिनेछ ।
- (४) कार्यालयले यस ऐन बमोजिम कर तिर्नु पर्ने दायित्व भएका करदाताको विवरण खुलाई करदाता दर्ता गरी राख्नु पर्नेछ ।
- २७) करदाताको दायित्व:- यस ऐन बमोजिम कर तिर्नु पर्ने कर्तव्य भएका करदाताको देहाय बमोजिमको दायित्व हुनेछ:-
- क) आफूलाई करदाताको रुपमा दर्ता गराउने,

- ख) निर्धारित समयमा विवरण पेश गर्ने,
 ग) निर्धारित समयमा कर दाखिला गर्ने,
 घ) यस ऐन बमोजिम कुनै शुल्क, जरिवाना वा ब्याज बुझाउनु पर्ने भए समयमा बुझाउने,
 ङ) हिसाब किताब र अधिलेख दुरुस्त राख्ने,
 च) कर अधिकृतले मागेको सूचना तथ्याङ्क समयमा उपलब्ध गराउने,
 छ) कार्यालयलाई आवश्यक सहयोग गर्ने ।

२८) करदाताको अधिकार:-

(१) करदातालाई देहाय बमोजिमको अधिकार हुनेछ:-

- क) सम्मानपूर्वक व्यवहारको अधिकार,
 ख) प्रचलित कानून बमोजिम कर सम्बन्धी सूचना प्राप्त गर्ने अधिकार,
 ग) कर सम्बन्धी विषयमा प्रमाण पेश गर्ने मौका प्राप्त गर्ने अधिकार,
 घ) प्रतिरक्षाको लागि कानून व्यवसायी वा लेखापरीक्षक नियुक्त गर्ने अधिकार,
 ङ) कर सम्बन्धी गोप्य कुराहरु यस ऐनमा उल्लेख भए बाहेक पूरा अधिकार ।

(२) करदाताले उपदफा (१) बमोजिमको अधिकारको दावी गर्न आफ्नो दायित्व पूरा गरेको हुनुपर्नेछ ।

२९) करदाताको प्रतिनिधित्व:-

(१) करदाताको प्रतिनिधित्व करदाताको परिवारको उमेर पुगेको सदस्य, माथवर व्यक्ति वा निजको कानून व्यवसायी वा लेखापाल वा निजले लिखित रुपमा अख्तियारी दिई पठाएको उमेर पुगेको वारेसले गर्न सक्नेछ । **स्पष्टीकरण:-** यस दफाको प्रयोजनको लागि उमेर पुगेको भन्नाले अठार वर्ष उमेर पुगेको व्यक्ति सम्भन्नु पर्छ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम प्रतिनिधित्व गर्न सक्ने व्यक्तिका तर्फबाट गरिएका काम कारवाही करदाता स्वयंले गरेको मानिनेछ ।

परिच्छेद-५

(कर विवरण र कर दाखिला)

३०) कर, राजश्व दाखिला गर्न आदेश दिन सक्ने:-

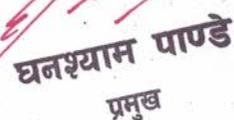
(१) यस ऐन बमोजिम कर, राजश्व बुझाउनु पर्ने दायित्व भएको व्यक्तिले कर, राजश्व नबुझाएमा वा दाखिला गर्दा व्यहोरा फरक पारी दाखिला गरेको भनी शंका गर्न सकिने आधार र कारण भएमा कर अधिकृतले आधार र कारण खोली कर विवरण दाखिला गर्न आदेश दिन सक्नेछ । त्यस्तो आदेश प्राप्त भएमा सम्बन्धित व्यक्तिले सो आदेश प्राप्त भएको समय भित्र कार्यालयमा कर, राजश्व दाखिला गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको म्याद भित्र कर, राजश्व दाखिला गर्न नसक्ने सम्बन्धित व्यक्तिले आधार र कारण खोली समय अवधि थपको लागि निवेदन दिएमा कर अधिकृतले बढिमा ३० (तीस) दिन सम्मका अवधि थपिदिन सक्नेछ ।

३१) सच्याउन सकिने:- यस परिच्छेद बमोजिमको कर, राजश्व दाखिला भै सकेपछि कुनै तथ्य सम्बन्धि वा गणितीय भूल भएको भन्ने लागेमा करदाताले पहिलो कर, राजश्व दाखिला भएको मितिले ३ (तीन) महिना भित्र यथार्थ, तथ्य र सही अंक सहितको अर्को विवरण पेश गर्न सक्नेछ ।

३२) कर दाखिला गर्नुपर्ने:- (१) यस ऐन बमोजिम दाखिला गर्नुपर्ने कर यस ऐनमा उल्लेख गरिएकोमा सोही समयमा र समय उल्लेख नभएको हकमा प्रत्येक आर्थिक वर्षको आषाढ मसान्त भित्र कार्यालयमा दाखिला गर्नु पर्नेछ ।

३३) कर दाखिलाको निस्सा दिनु पर्ने:- करदाताले यस ऐन बमोजिम बुझाउनु पर्ने कर वा गैर कर राजश्व वा अन्य रकम बुझाएपछि करदातालाई तत्काल त्यसको निस्सा दिनु पर्नेछ ।

घनश्याम पाण्डे
 प्रमुख

परिच्छेद-६
(कर समायोजन)

३४) कर फिर्ता सम्बन्धी व्यवस्था:-

- (१) करदाताले यस ऐन बमोजिम कर बुझाउँदा तिर्नु पर्ने भन्दा बढी कर दाखिला गरेकोमा सो कर रकम फिर्ता माग गर्न सक्नेछ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम फिर्ताको लागि निवेदन परेकोमा व्यहोरा साँचो देखिएमा करदाताले बुझाउन कुनै रकम बाँकि भएमा त्यसमा मिलान गरी बाँकि रहेको रकम फिर्ता दिनु पर्नेछ।

३५) कर समायोजन सम्बन्धी व्यवस्था:-

- (१) करदाताले दफा ३४ बमोजिम फिर्ता पाउने ठहरिएको रकम निजले दाखिला गर्नु पर्ने कर रकममा समायोजन गर्न कर अधिकृत समक्ष निवेदन दिन सक्नेछ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम निवेदन परेकोमा व्यहोरा साँचो देखिएमा प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतले निवेदन परेको एक महिना भित्र माग बमोजिम समायोजन गर्न आदेश दिनु पर्नेछ।

परिच्छेद-७

(कर परीक्षण, निर्धारण र संकलन)

३६) कर परीक्षण:-

- (१) यस ऐन बमोजिम करदाताले कर दाखिला पेश नगरेको वा पेश गरेको कर, राजश्वमा देहायका सबै वा कुनै काम कुरा भए गरेको देखिएमा कर अधिकृतबाट कर परीक्षण गरी कर निर्धारण गरिनेछ:-

- क) खातापाता, हरहिसाब वा अभिलेख दुरुस्त नदेखिएमा,
- ख) गलत वा भुट्टा विवरण कागजात संलग्न गरेको देखिएमा,
- ग) यथार्थ कारोबार नदेखाएको विश्वास गर्नुपर्ने कारण भएमा,
- घ) करको दायित्व कम देखाएकोमा,
- ङ) करको दर फरक परेकोमा,
- च) कानून बमोजिम कर छुट वा मिनाहा हुन नसक्नेमा सोको दावी गरेकोमा।

- (२) उपदफा (१) बमोजिम कर निर्धारण गर्नुपर्ने देखिएमा करदातालाई आधार र कारण खुलाई आफ्नो स्पष्टीकरण पेश गर्न १५ (पन्द्र) दिनको सूचना दिनु पर्नेछ।
- (३) उपदफा (२) बमोजिम सूचना प्राप्त भएकोमा करदाताले सूचना तोकिएको म्याद भित्र आफ्नो स्पष्टीकरण पेश गर्नु पर्नेछ।
- (४) कर अधिकृतले उपदफा (३) बमोजिम तोकिएको म्याद भित्र करदाताले स्पष्टीकरण पेश गरेमा सो समेतलाई आधार बनाई र स्पष्टीकरण पेश नगरेमा कानून बमोजिम कर निर्धारण गर्नु पर्नेछ।
- (५) कुनै व्यक्तिले भुट्टा लेखा वा बीजक वा अन्य कागजात तयार गरी वा जालसाजी गरी कर छलेको रहेछ भने कर अधिकृतले जुनसुकै बखत पुनः कर निर्धारण गर्न गराउन सक्नेछ।

३७) कर निर्धारणको सूचना:-

- (१) यस ऐन बमोजिम कर अधिकृतबाट कर निर्धारण भएकोमा बुझाउनु पर्ने कर रकम, स्थान, समय सीमा र बैंक खाता नम्बर समेत उल्लेख गरी करदातालाई कर निर्धारणको सूचना दिनु पर्नेछ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिमको कर निर्धारणको सूचना प्राप्त भएपछि करदाताले सो सूचनामा उल्लेखित स्थान र समय सीमा भित्र कर दाखिला गर्नु पर्नेछ।
- (३) उपदफा (१) बमोजिम कर रकम बैंक दाखिला गरिएकोमा करदाताले त्यसको भौचर सम्बन्धित कार्यालयमा बुझाउनु पर्नेछ।

३८) कर असुल गर्न सक्ने:-

धनश्याम पाण्डे
प्रमुख

- (१) यस ऐन बमोजिम असूल उपर गर्नु पर्ने कर, व्याज र शुल्क बापतको रकम करदाताको यस ऐनमा तोकिएको अवधिमा दाखिला नगरेमा कर अधिकृतले देहायको एक वा एक भन्दा बढी तरिका बमोजिम कर असूल गर्न सक्नेछ :-
- क) करदातालाई फिर्ता गर्नु पर्ने रकम भए त्यसमा कट्टा गरेर,
 ख) नेपाल सरकार, प्रदेश, स्थानिय तह वा सरकारी स्वामित्वका संस्थाबाट करदाताले पाउने रकमबाट कट्टा गर्न लगाएर,
 ग) कुनै तेस्रो व्यक्तिले करदातालाई तिर्नु पर्ने रकम करदाताको पूर्व सहमति लिई कट्टा गरेर,
 घ) बैंक वा वित्तीय संस्थामा रहेको करदाताको रकमबाट कट्टा गर्न लगाएर,
 ङ) करदाताको कारोवार रोक्का गरेर,
 च) करदाताको चल तथा अचल सम्पत्ति माथि दावी वा कब्जा गरेर,
 छ) करदाताको सम्पत्ति एकै पटक वा पटक-पटक गरी तोकिए बमोजिम लिलाम विक्री गरेर ।
- (२) उपदफा (१) को खण्ड (छ) बमोजिम लिलामको कारवाही शुरु भएपछि सो कारवाही समाप्त हुनुपूर्व कर दाखिला गर्न ल्याएमा बुझाउन बाँकि कुल रकममा तोकिए बमोजिमको थप शुल्क सहित असूल गरिनेछ ।
- (३) लिलामबाट प्राप्त रकम करदाताले तिर्नु पर्ने रकमभन्दा बढी भएमा बढी भए जति रकम ६० (साठी) दिन भित्र सम्बन्धित करदातालाई फिर्ता दिनु पर्नेछ ।
- (४) उपदफा (३) बमोजिम रकम फिर्ता गर्दा निजले उपलब्ध गराएको बैंक खातामा जम्मा गरिदिनु पर्नेछ ।
- ३९) किस्ताबन्दिमा कर असूली:- कुनै खास करदातालाई विशेष परिस्थितिमा समयमा कर तिर्न नसक्ने कारण भई सो कुराको निवेदन गर्न आएमा कर अधिकृतले जाँचबुझ गर्दा कारण सन्तोषजनक देखिएमा पर्चा खडा गरी बढीमा एक वर्षभित्र ३ (तीन) किस्तामा कर दाखिला गर्न आदेश दिन सक्नेछ । तर ढिला बुझाए बापत यस ऐन बमोजिम लाग्ने व्याज मिन्हा हुने छैन ।

परिच्छेद-८

(व्याज, शुल्क र जरिवाना)

४०) जरिवाना लाग्ने:-

- (१) यस ऐनको पालना नगरी कर तथा राजश्व दाखिला नगरेमा कर अधिकृतले जरिवाना गर्न सक्नेछ
- (२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि तोकिएको म्यादभित्र उपमहानगरपालिका क्षेत्र भित्र सञ्चालन गरेको व्यवसाय तथा दाखिला गर्नु पर्ने कर राजश्व दाखिला नगरेमा दाखिला गर्नुपर्ने म्याद नाघेको मिति देखि सो वर्षको अन्त्य सम्म कर रकमको १० देखी २० प्रतिशतका दरले लाग्ने जरिवाना कार्यविधिमा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।
- (३) उपदफा (२) बमोजिमको म्यादभित्र पनि कर नबुझाएमा २० देखी ५० प्रतिशतका दरले लाग्ने जरिवाना कार्यविधिमा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।
- (४) उपदफा (३) बमोजिमको म्याद भित्र पनि कर नबुझाएमा ५० देखी १०० प्रतिशतका दरले लाग्ने जरिवाना कार्यविधिमा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।
- (५) उपदफा (४) बमोजिमको म्याद भित्र पनि कर करदातालाई उपमहानगरपालिकाले दिने नियमित सेवा तथा विद्युत, पानी, दुरसञ्चार, बैकमा ऋण लिने सुविधा कटौती गर्ने, जस्ता कारवाहीका प्रक्रिया तथा सरकारी बाँकि सरह असूल उपर गर्न सक्नेछ ।
- (६) उपदफा (२), (३) र (४) मा जुन सुकै कुरा भनिए पनि दोहोरो हुने गरी कर लगाईने छैन ।
- ४१) व्याज लाग्ने:- यस ऐन बमोजिम दाखिला गर्नु पर्ने कर समयमा दाखिला नगरेमा तिर्नु बुझाउनु पर्ने बाँकि रकममा वार्षिक दश प्रतिशत व्याज लाग्नेछ ।
- ४२) शुल्क लाग्ने:-

- (१) यस ऐन बमोजिम अभिलेख राख्नु पर्ने कर्तव्य भएका करदाताले अभिलेख नराखेमा पाँच हजार रुपैयाँ शुल्क लाग्नेछ ।
- (२) यस ऐन बमोजिम विवरण दाखिला गर्नु पर्ने दायित्व भएका करदाताले भुट्टा विवरण दाखिला गरी करको दायित्व घटाएमा फरक परेको कर रकम असूल गरी सोको दश प्रतिशत शुल्क लाग्नेछ ।
- ४३) **चक्रिय ब्याज नलाग्ने:-** यस ऐन बमोजिम लाग्ने शुल्क, ब्याज र जरिवानामा चक्रिय ब्याज लाग्ने छैन ।

परिच्छेद-९

(पूर्वादेश, प्रशासकिय पुनरावलोकन र पुनरावेदन)

४४) **पूर्वादेश माग गर्न सक्ने:-**

- (१) कुनै करदातालाई यस ऐन बमोजिम लगाइएको कर, दस्तुर, शुल्क वा ऐनका व्यवस्था बारे द्विविधा भएमा सोको निराकरणको लागि निजले प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत समक्ष निवेदन दिन सक्नेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिमको निवेदन दिएकोमा प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतले द्विविधा निराकरण गर्न पूर्वादेश जारी गरी करदातालाई सो पूर्वादेश उपलब्ध गराउनेछ ।
- (३) उपदफा (१) र (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि अदालतमा विचाराधीन रहेको वा अदालतबाट निर्णय भईसकेको विषयमा यस दफा बमोजिम पूर्वादेश जारी गर्न सकिने छैन ।
- (४) उपदफा (१) बमोजिमको पूर्वादेश प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतले खारेज नगरे सम्म वा अदालतको आदेशबाट अन्यथा नभएसम्म कायम रहनेछ ।

४५) **प्रशासकिय पुनरावलोकन हुन सक्ने:-** यस ऐन बमोजिमका देहायको निर्णय माथि प्रशासकिय पुनरावलोकन हुन सक्नेछ:-

- क) कर अधिकृतले गरेको कर निर्धारण, चक्रिय कर निर्धारण र संशोधित कर निर्धारण सम्बन्धी निर्णय ।
- ख) यस ऐन बमोजिम लाग्ने वा लागेको कर र राजश्व तथा अन्य दस्तुर, शुल्क, ब्याज सम्बन्धी निर्णय ।

४६) **प्रशासकिय पुनरावलोकनको प्रक्रिया:-**

- (१) यस ऐन बमोजिमको कर निर्धारणको निर्णय उपर चित्त नबुझ्ने करदाताले सो निर्णय भएको मितिले ३० (तीस) दिनभित्र तोकिए बमोजिमको धरौटी संलग्न गरी तोकिएको ढाँचामा प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत प्रशासकिय पुनरावलोकनका लागि निवेदन दिन सक्नेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम प्रशासकिय पुनरावेदनको लागि परेको निवेदन उपर साठी कार्यदिन भित्र कारवाही र किनारा गर्नु पर्नेछ ।

४७) **उजुरी नलाग्ने:-** यस ऐन बमोजिम प्रशासकिय पुनरावेदन गर्न सकिने विषयमा त्यस्तो पुनरावेदन नभई कुनै अदालतमा कुनै उजूर लाग्ने छैन ।

४८) **पुनरावेदन दिन सक्ने:-**

- (१) प्रशासकिय पुनरावेदनको निर्णय भएकोमा सो मितिले र प्रशासकिय पुनरावेदन नहुने विषयमा कारण परेको मितिले चित्त नबुझ्ने पक्षले ३५ (पैतीस) दिन भित्र सम्बन्धित तोकिए बमोजिमको धरौटी संलग्न गरी उच्च अदालतमा पुनरावेदन दिन सक्नेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिमको उच्च अदालतले गरेको निर्णय अन्तिम हुनेछ ।

परिच्छेद-१०

(समन्वय)

४९) **संघिय सरकार, प्रदेश सरकारसँग समन्वय :-**

- (१) उपमहानगरपालिकाले संघीय कानून, प्रदेश कानून वा यस ऐन बमोजिम असूल उपर गर्नुपर्ने कर वा राजस्व असूल गर्न एकद्वार प्रणाली अपनाउन सक्नेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिमको एकद्वार प्रणाली अपनाउन उपमहानगरपालिका वा उपमहानगरपालिकाले अधिकार सुम्पेको प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत वा अधिकृत वा कर अधिकृतले नेपाल सरकार वा नेपाल सरकारले वा प्रदेश सरकारले सो प्रयोजनका लागि अधिकार सुम्पेको अधिकृत सँग समन्वय गरी आवश्यक व्यवस्था गर्न सक्नेछ ।
- (३) उपमहानगरपालिकाले संविधानको साभा सूची रहेका विषयसँग सम्बन्धित कर वा राजस्वका आधार र दर वा कर प्रशासनका संबन्धमा प्रदेश सरकार र नेपाल सरकारसँग समन्वय गर्न सक्नेछ ।
- (४) उपदफा (२) र (३) बमोजिमको व्यवस्था अन्तर्गत समन्वय गरी टुंगोमा पुगिएका विषयहरु यस ऐनमा परे सरह मानिनेछ र ती व्यवस्थाका हकमा यस ऐनमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि सोही अनुसार कार्यान्वयन गर्नु पर्नेछ ।
- ५०) नेपाल राष्ट्र बैंकसँग समन्वय:- उपमहानगरपालिकाले कर र गैरकर राजस्व संकलनलाई प्रभावकारी बनाउन बैकिङ्ग प्रणालीमा आवद्ध गर्ने विषयमा नेपाल राष्ट्र बैंक सँग समन्वय गरी आवश्यक व्यवस्था गर्न सक्नेछ ।
- ५१) अन्य संस्थासँग समन्वय:- उपमहानगरपालिका वा अधिकार प्राप्त अधिकारी वा कर अधिकृतले कर तथा गैरकर राजस्वसँग सम्बन्धित विषयमा आवश्यकता अनुसार अन्य संस्थासँग समन्वय गर्न सक्नेछ ।
- ५२) राजस्व सम्बन्धी नया प्रस्ताव:- उपमहानगरपालिकाले कर तथा राजश्व सम्बन्धी नयाँ कर प्रस्ताव तयार गर्दा सरोकारवालासँग परामर्श गर्न सक्नेछ ।
- ५३) सूचना सार्वजनिक गर्नु पर्ने:-
- (१) उपमहानगरपालिकाले लगाएको कर र राजस्व उठाउने सो कर र राजस्वका दर र त्यसमा भएको हेरफेर सम्बन्धी सूचना कानून बमोजिम सर्वसाधारणको लागि सार्वजनिक गर्नु पर्नेछ ।
- (२) उपमहानगरपालिकाले उपदफा (१) बमोजिमका कर, राजस्वका दर र त्यसमा भएको हेरफेर समेत मिलाई आफ्नो वेबसाइटमा राख्ने व्यवस्था मिलाउनेछ ।

परिच्छेद-११

विविध

- ५४) विद्युतीय माध्यमको प्रयोग गर्न सक्ने:- यस ऐनमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि उपमहानगरपालिकाले विद्युतीय माध्यम (अनलाइन) बाट करदातालाई सूचना दिने, करदाताले आफ्नो विवरण र प्रमाण पेश गर्ने, कर लगायतको तिर्नु बुझाउनु पर्ने रकम दाखीला गर्ने एवं कर वा त्यस्तो रकम बुझाएको रसिद दिने लगायतका कर सम्बन्धी अन्य काम कारवाही गर्न सकिने व्यवस्था गर्न सक्नेछ ।
- ५५) कागजातको ढाँचा:-
- (१) यस ऐनको प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि उपमहानगरपालिका कार्यपालिकाले निर्देशिका, दिग्दर्शन, फाराम, ढाँचा, तरीका तोक्ने गरी सूचना जारी गर्न सक्नेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिमका निर्देशिका, दिग्दर्शन, फाराम, ढाँचा, तरीका आदि सर्वसाधारणको जानकारीको लागि उपमहानगरपालिकाको सूचना पाटी, वेबसाइट आदिको माध्यमबाट उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।
- ५६) सूचना तामेली रीत पुगेको मानिने:-
- (१) यस ऐन बमोजिम दिनु पर्ने म्याद, सूचना वा कागजात देहाय बमोजिम बुझाए वा पठाएमा सम्बन्धित व्यक्तिलाई बुझाएको वा दिइएको मानिनेछ :
- (क) सम्बन्धित व्यक्तिलाई नै बुझाएको,

- (ख) निजको परिवारको उमेर पुगेको सदस्यलाई बुझाएको,
- (ग) निजको कानून व्यवसायी वा लेखापाललाई बुझाएको,
- (घ) नाबालिगको हकमा संरक्षक वा माथवर व्यक्तिलाई बुझाएको,
- (ङ) कार्यालय संस्था वा निकायको हकमा प्रबन्धक वा प्रशासकीय प्रमुखलाई बुझाएको,
- (च) करदाताको ठेगानामा हुलाकवाट रजिष्ट्री गरी पठाएको,
- (छ) करदाताको ठेगानामा राखिएको टेलिफ्याक्स, टेलेक्स वा अन्य विद्यतीय उपकरण मार्फत पठाएको,
- (२) कर कार्यालयको अधिकृतको नाम र पद खुल्ने गरी दस्तखत गरिएको, कम्प्युटर प्रविधिबाट इनक्रिप्ट वा इनकोड गरिएको, छाप लगाइएको वा सो कागजातमा लेखी यस ऐन बमोजिम जारी गरिएको, तामेली गरिएको वा दिइएको कागजातलाई रीतपूर्वकको मानिनेछ ।

५७) कागजातको अभिलेख राख्ने:-

- (१) यस ऐन बमोजिम कर बुझाउनु पर्ने दायित्व भएको प्रत्येक व्यक्ति वा करदाताले देहायका आवश्यक कागजातहरु सुरक्षित गरी राख्नु पर्नेछ:-
- (क) यस ऐन बमोजिम कर कार्यालयमा पेश गर्नु कागजात र सोलाई पुष्ट्याई गर्ने सूचना तथा कागजात,
- (ख) कर निर्धारण गर्न सघाउ पुऱ्याउने कागजातहरु,
- (ग) खर्च कट्टी गर्नु पर्ने भए सोलाई पुष्ट्याई गर्ने कागजात,
- (२) कर कार्यालयले लिखित रुपमा सूचना जारी गरी अन्यथा तोकेकोमा बाहेक करदाताले यस दफा बमोजिमका कागजातहरु सम्बन्धित आय वर्ष समाप्त भएको मितिले कम्तीमा ४ (चार) वर्ष सम्म सुरक्षित राख्नु पर्नेछ ।

५८) जाँचबुझ सम्बन्धि अधिकार :- यस ऐनको प्रयोजनको लागि कर अधिकृतलाई सम्बन्धित व्यक्तिलाई भिकाउने, बयान गराउने, प्रमाण बुझ्ने र लिखतहरु पेश गर्न लगाउने सम्बन्धी अधिकार हुनेछ । जाँचबुझमा दोषी ठहर भएमा निजलाई कारवाहिको लागि सम्बन्धित निकायमा सिफारिश गर्न सक्नेछ ।

५९) कर अधिकृतको परिचय पत्र:- कर कार्यालयमा काम गर्ने प्रत्येक कर अधिकृत र अन्य कर्मचारीले परिचय पत्र आफ्नो साथमा राख्ने, काम गर्ने समयमा लगाउने र कर्तव्य पालनाको सिलसिलामा परिचय पत्र सम्बन्धित व्यक्तिलाई देखाउनु पर्नेछ ।

६०) विभागीय कारवाही र सजाय हुने:-

- (१) कर अधिकृत वा कर प्रशासनसँग सम्बन्धित कुनै कर्मचारीले कर तिर्नु बुझाउनु पर्ने दायित्व भएको व्यक्ति वा करदातालाई हानि नोक्सानी पुऱ्याउने, करको दायित्व घटीबढी गर्ने, समान अवस्थामा करदाता बीच असमान व्यवहार गर्ने, कुनै करदातालाई अनुचित फाइदा पुऱ्याउने वा करदातावाट आफ्नो वा अरु कसैको निजी स्वार्थ पूर्ति गर्ने उद्देश्यले कुनै काम गरेमा वा कानून बमोजिम गर्न पर्ने काम समयमा नगरी दुख वा हैरानी दिएमा करदाताले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत समक्ष उजुर गर्न सक्नेछ । यसका साथै कुनै कर्मचारीले दाखिला गर्नु पर्ने रकम समयमा दाखिला नगरेमा समेत प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतले कानून बमोजिम आवश्यक कारवाही गर्न सक्नेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम उजुर परेमा प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतले आवश्यक छानबिन गरी सम्बन्धित कर्मचारीको सेवा सम्बन्धी कानून बमोजिम आफूलाई कारवाही गर्ने अधिकार भएको विषयमा आफैले कारवाही गर्ने र कारवाही गर्ने अधिकार नभएको विषयमा कारवाहीको लागि नगर प्रमुख समक्ष पेश गर्नेछ ।
- (३) उपदफा (२) बमोजिम प्राप्त भएको उजुरी सम्बन्धमा छानबिन गर्न प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतले छानबिन समिति गठन गरी प्रतिवेदन लिन सक्नेछ ।
- (४) उपदफा (३) बमोजिम छानबिन र कारवाही गर्दा प्रमाण नष्ट हुन सक्ने भएमा प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतले त्यस्तो कर अधिकृत वा अन्य कर्मचारीलाई सम्बन्धित सेवा सम्बन्धी कानून बमोजिम निलम्बन गर्न सक्नेछ ।

- (५) उपदफा (३) बमोजिम छानबिन गर्दा प्रचलित कानून बमोजिम अनुचित कार्य वा लापरवाही गरेको कुरा खुल्ला आएमा प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतले निजलाई कारवाही गर्नेछ ।
- (६) यस दफा बमोजिमको छानबिन गर्ने र कर अधिकृतको जिम्मेवारीबाट अलग राख्ने निलम्बन अवधि तीन महिनाभन्दा बढी हुने छैन ।
- ६१) पुरष्कृत गर्न सक्ने:-
- (१) तुलसीपुर नगरकार्यपालिकाको कार्यालयले यथार्थपरक र विश्वासनीय रुपमा तथा कानूनले तोकेको म्याद भित्र कर विवरण बुझाउने, लागेको कर दाखिला गर्ने र कर अधिकृतले अनुरोध गरेका सूचना उपलब्ध गराउने तीन जना करदातालाई प्रत्येक वर्ष पुरस्कार दिने व्यवस्था गर्न सक्नेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम दिइने पुरस्कार सम्बन्धी अन्य व्यवस्था तुलसीपुर नगरकार्यपालिकाले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।
- ६२) म्याद हदम्याद नजाने:- यस ऐनमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि यस ऐन बमोजिम म्याद वा हदम्याद गणना गर्दा देहायको अवधि बाहेक गरी गणना गरिनेछः
- (क) अदालतबाट स्थगन वा कर अधिकृत वा अन्य सरकारी निकायबाट रोक्का वा स्थगन भएको अवधि,
- (ख) पुनरावेदन गरेकोमा पुनरावेदन तहको अन्तिम निर्णय भएको जानकारी प्राप्त नभए सम्मको अवधि ।
- ६३) नियम बनाउन सक्ने:- यसको कार्यान्वयन गर्न तुलसीपुर नगरकार्यपालिकाले आवश्यक नियमावली, नियम, कार्यविधि, निर्देशिका बनाउन सक्नेछ ।
- ६४) बाधा अडकाउ 'फुकाउ : यस आर्थिक ऐन कार्यान्वयनमा कुनै बाधा अडकाउ परे नगर कार्यपालिकाले निर्णय गरी फुकाउन सक्नेछ । उक्त निर्णयलाई नगरसभाबाट अनुमोदन गराउनु पर्नेछ ।

घनश्याम पाण्डे
प्रमुख